

Unitárius Közlöny

Kolozsvár, 1888-1948/1990. 5. (65.) évf.

11-12. szám, 1994 november-december. Ára 200 lej.

Az Egyházi Főtanács ülése 1994. december 2-3.

Többszöri időpont-változtatás után, jókora késéssel ült össze Kolozsvárt évi rendes ülésére egyházunk legfőbb kormányzótestülete. A tagok közül igen sokan jelentek meg, egyes vélemények szerint ez volt az utóbbi évek legnépesebb főtanácsi ülése. Ezt talán - az érdeklődés mellett - az a tény magyarázza, hogy ez évben az egyházkörfőkben kicserélődött a főtanácsi képviselő s az új tagok köteleességünknek tartották részt venni az első ülésen.

A Főtanácsot, hagyományaink szerint, a közügyigazgató, *Kolcsár Sándor esperes* imája nyitotta meg. A megnyitó beszédet *Gálfalvi Sándor főgondnok* tartotta, aki miután felrajzolta mai világunk nyomasztó képét, így folytatta: "Ebben a harcban elsőrendű szerepe van az egyházaknak, köztük a mi egyházunknak is, hisz ezek a letéteményesei azoknak a keresztény valláserkölcsei értékeknek, amelyek egy megújuló erkölcsi világrend alapját képezik. *Egyházunk eszköztanrendszerének és erkölcsi erejének legidősebb követelményei: a hit, a belső és szervezeti rend és fegyelem, az egyéni és közösségi célkutatások összhangjának megteremtése, s a bölcs és megfontolt mérlegelés a tennivalók meghatározásában.*

Vallásos életünk középpontjába a hitet kell állítanunk. Csak erős hittel lehet nagy és maradandó művet létrehozni. Mindenekelőtt hinnünk kell a gondviselésben, ami az isteni törvények mindenhatóságában és maradátságában nyilvánul meg. Ezek alapján épül fel az a keresztény értékrendszer, aminek valóraváltása egyetlen biztosítéka a társadalmi megújulásnak. *Hinnünk kell az Urúnárius Egyház hitvallásában*, hiszen annak hiányában nem lehetünk sem befogadók, sem munkásai annak a keresztény erkölcsiségnek, amely egy igazabb, magasabb rendű társadalom biztosítéka.

Hinnünk kell önmagunkban, magunk erejében, hogy képesek vagyunk a megújulásra, egyházi közösségünk önzetlen szolgálatára.

Egy ógörög közmondás azt tanítja: *Rakj rendet magad körül, és a rend vigyázni fog rád.* Számbelileg kicsiny egyházunk nagyságát, tekintélyét évszázadokon át fegyelmezett rendje biztosította. Valahányszor a személyi vagy a szervezeti fegyelem megbomlott, a bajok, problémák egész sora ütötte fel fejét, amik csak a rend helyreállításával szűntek meg. Az évtizedes elnyomás alóli felszabadulás után egyházunkban is a rendbontás és fegyelméletlenség kezdett jelentkezni. Legyünk azon, hogy kövessük a görög bölcsességet, rakjunk rendet magán és szervezeti életünkben, hogy a rend továbbra is vigyázzon ránk.

Az egyén és a közösség viszonyának vizsgálatánál nem lehet figyelmen kívül hagyni azt a kapcsolatot, ami egyházunk sajátosságából fakad: *egyházunk és népünk szolgálatának egységét.* Úgy kell szolgálnunk egyházunkat, hogy az által nemzetiségünk

megmaradását szolgáljuk, és úgy kell szolgálnunk népünket, hogy általa egyházunkat erősítsük.

A Főtanácsi ülésen részt vettek a magyarországi unitárius egyház képviselőiben *dr. Murvai Sámuel főgondnok és Kászoni József budapesti lelkész.* Főgondnok a fia tolmácsolta a testvére egyház üdvözlését.

A Főtanács tárgysorozatának legfontosabb pontját a jelentések képezték. Így a püspöki, az Egyházi Képviselő Tanács, a Nyugdíj Intézet, az unitárius gimnáziumok, az egyház keretében működő egyletek tevékenységéről, valamint a Kolozsvárt tartott IARF konferenciáról.

A *püspöki jelentés* csupán vázlatosan és röviden számolt be arról a munkáról, amelyet néhai püspökünk, dr. Kovács Lajos még betegségé előtt végzett s amelyre maga kezdte gyűjteni az adatokat, de testi és szellemi erejének gyengülése megakadályozta ebben. *Az a néhány oldal, amely valamikor az ő életének része volt, így most mint egy lezárult időszak történelme hangzott.*

Az Egyházi Képviselő Tanács jelentése az elmúlt két év adatai alapján adott képet egyházunk belső életéről. *A 124 egyházközösségben jelenleg 92 rendes, gyakorló és gyakorló segédlelkész végez szolgálatot.* Az egyházközösségek száma 1993-ban gyarapodott: *Szentegyháza* leányegyházközösségünk anyaegyházközösséggé alakult.

- A kibontakozóban levő szekularizációs folyamat a gyülekezeti életben, az istentiszteletek látogatottságában is megmutatkozik. Az elmúlt időszakban, jóllehet *azt vártuk, hogy 1989. után a templomlátogatás fokozódni fog, az ellenkezője állapítható meg, a lelkési jelentések visszaeséséről számolnak be.* Kivételt képeznek az alkalmi és ünnepi istentiszteletek, valamint az egyre látogatottabb hiterősítő istentiszteletek.

- Az egyház belső életének megerősítését nagyban elősegítették az újra életre hívott *egyház-társadalmi egyesületek: a Dávid Ferenc Egylet, a Nőszövetség és az Ifjúsági Egylet.* Különösen a Nőszövetség tevékenysége erősítette a valláserkölcsei életet, amikor felvállalta az öregek és a betegek gondozását s általában a szeretetszolgálatot.

- Egyházunk mindig nagy súlyt helyezett a *család védelmére és gondozására.* Napjainkban ez a tevékenység kiemelt jelentőséget kapott, mivel a lelkésznek otthonaikban kell felkeresnie a híveket, akik fokozódó gondjaik mellett távolmaradnak a templomtól. Ide kapcsolódik a *betegek rendszeres gondozása és a kórházlátogatás.*

Korunk másik létfontosságú lelkési tevékenysége a *szórványgondozás.* Ennek a munkának *kettős jelentősége van, nemcsak híveink megtartása, hanem nemzetiségi hovatartozásunk*

megőrzése is. Izz az a terület, ahol az elért eredmények ellenére még sok és sürgős a tennivaló.

- Az utóbbi évek új lehetőséget nyújtottak a *valláserkölcsi nevelési munka végzéséhez*. Az 1991-92. iskolai évvel kezdődően előbb fakultatív, majd kötelező tárgyként szerepel a vallás-oktatás az I-VIII. osztályok tantervében. Ezt a lehetőséget leginkább a falusi és községi iskolákban használhatták ki lelkészeink, ahol az unitárius gyermekek kellő számban vannak jelen, vagy éppen ők alkotják a többséget. Nagy városokban ez a munka, tekintettel az iskolák nagy létszámára és szétszórtságára, komoly nehézségek elé állítja a lelkészeket, akik segítség nélkül csak magukban alig tudnak eredményt felmutatni. Természetesen az iskolai vallásoktatás mellett tovább folyik a valláserkölcsi nevelési munka az egyházközség helyiségeiben, a hétfégi és a vasárnapi valláserkölcsi nevelés keretében. A konfirmáció, mint ennek a munkának a koronája, csak akkor jelent értéket és hagy maradandó élményt az ifjak lelkében, ha komoly előkészület előzi meg. Ezen a téren is még igen sok a tennivaló, mind a munkamódszerek fejlesztésében, mind annak lelkiismeretes végzésében.

- *A valláserkölcsi nevelés munkáját* azonban tovább kell folytatni és kiterjeszteni a IX-XII. osztályos tanulókra és az egyetemi hallgatókra is. Itt különösen nagyobb városokban és egyetemi központokban kell ilyen céllal lelkészi állásokat szerveznünk.

- Az 1993 - 1994-es tanévtől kezdődően *Kolozsváron és Székelykeresztúron újra beindult az unitárius középiskolai oktatás*. Ebben a tanévben már a második osztályok kezdték meg a munkát s remélhetjük, hogy e folyamat betetőzéseként újra fognak működni unitárius gimnáziumaink.

- *A lelkésznevelés* rendjén örömmel állapíthatjuk meg, hogy Teológiai Intézetünkben biztosítottuk a lelkészutánpótlás kérdését. Az Egyházi Képviselő Tanács a szükségletnek megfelelően állapítja meg az első évre felvehető hallgatók számát. Jelenleg 33 hallgatón van, és itt tanul egy magyarországi leányhallgató is. A hallgatók magatartása és tanulmányi eredménye általában jó, sőt vannak kimagaslóan jó eredményt elért hallgatóink is, akik az egész intézeti szinten kiemelkednek.

- *A lelkésztovábbképzést* szolgálták most is a negyedévenként megtartott lelkészterkezetek, amelyek azonban látogatás és érdeklődés tekintetében az utóbbi időben visszaesést mutatnak. Ez volt a sorsa a lelkésztovábbképző tanfolyamnak is, amelyen a behívott 20. lelkész közül mindössze 9-en vettek részt.

- Öröndetes ténye *a teológiai továbbképzésnek*, hogy az utóbbi időben nemcsak lehetővé, de rendszeressé is vált a *külföldi ösztöndíjak és tanulmányutak igénybevétele* az angliai (Manchester, Oxford) és amerikai (Chicago, Berkeley) teológiai főiskolákban. Tanulmányokat folytattak Máthé Sándor brassói, Kovács István sepsiszentkirályi és Kedei Mózes székelyudvarhelyi lelkészek. Jelenleg az Egyesült Államokban tanul Kovács István teológiai tanár és Léta Sándor petrozsényi lelkész.

- *Kapcsolataink a külföldi testvéregyházakkal és az Unitárius Világszövetséggel - IARF* - jók voltak és tovább bővülnek. Részt vettünk az indiai Bangalore-ban tartott 28. kongresszuson, amelynek témája "Hitünk megélésével dolgozzunk együtt a békéért és igazságosságért". A Világszervezet új elnöke *Nathalie Gulbrandsen* lett, a 18 tagú Vezetőtanácsban egyházunk részéről dr.Szabó Árpádot választották meg. Ez év júliusában Kolozsváron egyházunk kezdeményezésére regionális teológiai konferenciát tartottunk, amelyen részt vettek az európai szabadelvű tagcsoportok képviselői. A konferencia témája "Vallás és emberi jogok" volt.

- Külön ki kell emelnünk *az Amerikai Unitárius Univerzalista Egyház gyűlekezeteivel kialakult partnerkapcsolatot*, amelynek keretében egyházközségeink jórésze komoly erkölcsi és anyagi támogatásban részesült. *Leon Hopper*, az Amerikában megalakult Testvéregyházaközségi Tanács elnöke többször is ellátogatott hozzánk. A mozgalom kiépítésében és fenntartásában oroszlanrészt vállalt és töltött be *dr.Gellérd Judit és férje dr.George Williams*, akinek a Főtanács határozatban is kifejezte köszönetét.

- *A gondnok-presbiteri konferenciák*, amelyeket szintén az elmúlt időszakban kezdtünk szervezni, lassan hagyományossá válnak, s az általános vélemény szerint igen eredményesen töltik be feladatukat.

- Az egyházi közigazgatás terén, amint ez a jelentésekből kitűnik, vannak lelkészek, akiknek pontatlan ügyvitele s mulasztásai nagy nehézséget okoznak, mind az egyházköri, mind a központi adminisztrációban. Az esperesek jelentései arról is beszámolnak, hogy fellazult a fegyelem, egyes lelkészek eltávoznak egyházközségeikből, akár több hétre, sőt külföldi tartózkodásra is, anélkül, hogy jelentenék közvetlen felettesüknek. Ezen a téren is szükség van a megújulásra, elsősorban a belső újjászületésre.

- Ha végigtekintünk a két év egyházi életén és az elvégzett munkán, megállapíthatjuk, hogy bár nem voltak eget rázó eredmények, és forradalmi átalakulások sem következtek be, életünk mégis arról tanúskodik, hogy *csendesen munkálkodtunk, amit épülő templomaink, működő egyleteink és intézményeink mutatnak. De mindenekfelett az a tény, hogy híveinkben élő volt a hit s törhetetlen az egyházunkhoz való hűség.*

Feladataink vannak, számosak és jelentősek, amelyeket azonban csak akkor tudunk sikerrel vinni, ha egyházunk érdekét és jövőjét tartva szem előtt, összefogunk, s ki-ki a maga ör- és munkahelyén a legtöbbet adja, amüt elvár tőlünk az örökkévaló Isten is.

- A Főtanács napirendre tűzte *Jenei Dezső főgondnok lemondását* és azokat a javaslatokat, amelyeket lemondó levelével egyidőben nyújtott be az Egyházi Képviselő Tanácshoz és küldött meg több vezető beosztású tisztviselőnek. Miután a *Főtanács meghallgatta Jenei Dezső afia szóbeli előterjesztését* végzett munkájáról és lemondása indokait, nagy többséggel felkérte *Főgondnok afiát, hogy vállalja tovább a tisztségét*, amelyet egyházunk alapvető érdeke is megkíván ebben az átmeneti, nehézségekkel teli időben.

JENEI DEZSŐ FŐGONDNOK AFIA LÁTVA AZ IRÁNTA MEGNYILVÁNULÓ BIZALMAT, VISSZAVONTA LEMONDÁSÁT ÉS VÁLLALTA A FŐGONDNOKI TISZTSÉG TOVÁBBVITELÉT A ZSINAT ÖSSZEHÍVÁSÁIG ÉS AZ AZT KÖVETŐ VÁLASZTÁSOKIG.

- Az Egyházi Képviselő Tanács jelentést terjesztett elő *dr.Kovács Lajos püspök haláláról és temetéséről, valamint a püspöki állás betöltéséről*, azt javasolva a Főtanácsnak, hogy az új püspök megválasztására csak az új Szervezeti Törvény elkészülte után összehívandó Zsinaton kerüljön sor az abban foglalt feltételek mellett.

Többen azzal érveltek, hogy az egyház elsőrendű érdeke, hogy ebben az átmeneti időszakban is püspök irányítsa az egyházi életet. A Főtanács elfogadta a javaslatot és *DR.ERDŐ JÁNOS FŐJEGYZŐT, AKI PÜSPÖKHELYETTESKÉNT MÁR TÉNYLEGESEN ÁTVETTE AZ EGYHÁZ VEZETÉSÉT, FELRUHÁZTA PÜSPÖKI CÍMMEL, MINT AZ UNITÁRIUS EGYHÁZ 29. PÜSPÖKÉT.*

Több *egyházközigazgatási előterjesztésre* is sor került. Így a Főtanács a botfalusi leányegyházközséget társegyházközséggé nyilvánította (Sepsiszentkirály), a Bethlenszentmiklósi és magyar-szentbenedeki egyházközségeket a kolozs-tordai egyházkörsből áthelyezte a maros-küküllői egyházkörbe, ahová korábban is tartoztak, a sepsiszentgyörgyi egyházkör nevét a köri közgyűlés kérésére háromszék-felsőfehéri egyházkörre változtatta.

Ezt követően a *pénzügyi természetű kérdések* következtek, mint az egyházi központ és a Nyugdíj Intézet zárszámadásai és költségvetései. Végül a Főtanács Bizottság általános jelentését hallgatta meg a Főtanács, majd megválasztotta a jövő évi bizottsági tagokat és ezzel a tárgysorozat véget ért. Az ülés dr.Erdő János püspök zárószavaival és Máthé Sándor esperes imájával ért véget.

Mint rendesen, a Főtanács ülést ezúttal is közebed követte a Teológiai Intézet étkezdéjében, ahol a *hagyományos pohárköszöntőt a Berde-serleggel Szabó László, a maros-küküllői egyházkör felügyelő-gondnoka tartotta.*

Dr. SZABÓ ÁRPÁD

Tisztelt Atyámfiai, kedves Testvéreim!

Mintegy másfél éve töltöm be a maros-küküllői egyházkör felügyelő-gondnoki tisztét, és e viszonylag rövid idő alatt az egyházközségek látogatása alkalmával, illetve a lelkészekkel - gondnokokkal folytatott megbeszélések alapján látom - tapasztalom, milyen nehéz anyagi körülmények között fejt ki tevékenységét egyházi közösségünk.

Az Unitárius Egyház, hasonlóan más kisebbségi felekezethez, az elmúlt négy és fél évtizedben szinte kizárólag a hívek adakozására és ritkán külföldi testvérei segélyeire számított csak. Állami támogatásról szó sem lehetett.

A rendszerváltás után négy évvel, kénytelenek vagyunk belátni, hogy egyházunk működésének anyagi feltételei éppen olyan bizonytalanok mint régebb. Az üres államkasszától ma sincs mit várnunk!

A pár évig szépen érkező segélyadományok természetesen rendre elfogytak.

Igy pénzforrásként továbbra is maradnak a hívek, de manapság többségüknek, a messzemenő jószándék ellenére sincs már miből adnia.

Ez anyagi gondoktól terhes időszakban a mélypontról való kilábalást - meggyőződésem szerint - csakis a Berde Mózes-i vasakarton vagy a Balázs Ferenc-i elképzeléseken alapuló kezdeményezések és vállalkozások, valamint az összefogás hozhatnak!

Tudjuk és valljuk: az egyház nem gazdasági vállalkozás, hanem vallás-erkölcsi egyesülés, de a magasztos hivatás betöltése anyagi eszközök nélkül alig elképzelhető. Emlékeztet, hogy Jézus ugyan küüzte a kufárokat a templomból, de a templomon kívül jól gazdálkodó, jól befektető embert megdicsérte.

Az egyházi vállalkozások közös jellemzői, hogy céljuk nem egyéni jövedelemszerzés, hanem az egyház anyagi helyzetének javítása.

A fentiek szellemében indított vállalkozások és az összefogás nyomán egyházközségeink nemcsak az önkéntes adományokra szorítkozhatnak, hanem önálló, rendszeres bevételük is lehet.

Különösen falun van szükség a gyors szemléletváltásra, hiszen a gazdaságilag fejlett országok példája mutatja, hogy a vidéki - falusi lakosság jövedelmének ma már több mint fele a nem mezőgazdasági jellegű forrásokból ered. A mezőgazdasági tevékenység hovatovább részdős elfoglaltsággá válik. Az így felszabadult időt, illetve munkaerőt más területeken kell hasznosítani, mint a kereskedelem (a saját termények direkt eladása!) vagy a különféle szolgáltatások bővítése. Ez utóbbiak keretében például a falusi turizmust húzó ágazattá lehet fejleszteni rövid távon.

Arra kell törekednünk, hogy a már említett nagyszerű Berde Mózes-i illetve Balázs Ferenc-i példamutatások mozgósító erővel hassanak a ma lelkészei és gondnokai számára.

Ilyen vonatkozásban nagyon fontos lenne megszervezni a gondnokok és presbiterok képzését, illetve továbbképzését, amelynek keretében - többek között - megtanulhatnánk, hogyan lesz az ötletről vállalkozás és hogyan lesz a vállalkozásból pénz.

Az eddig elmondottakat mintegy konkrétizálva, egész röviden, három gondolat/gondolatot szeretném önökkel megosztani, szíves támogatásukat, illetve együttműködésüket kérve ezekkel kapcsolatban:

Az első a homoródszentmártoni "Dávid Ferenc Ifjúsági és Konferencia központ" ügye. Ez a létesítmény - amelynek a jövőbeni jelentősége csakis egyetemes egyházi szinten értékelhető - Kászoni József lelkész atyánk fia távozása nyomán gondnok nélkül maradt. Sürgősen gondoskodnunk kell, hogy egy vállalkozó hajlamú, mozgékony lelkész kerüljön Homoródszentmártonba, és ezzel egyidőben egy kuratórium foglalkozzon a létesítmény befejezésére, illetve a komplex hasznosításra kérdéskörével.

A második gondolat egy unitárius kölcsönös segélypénztár szervezésére vonatkozik, amely támogatni lesz hivatott az induló vagy már működő kisvállalkozásokat. A mai rohanó - inflációs időben a pénz csak úgy őrzi meg értékét ha "dolgozik".

Ennek érdekében olyan emberek kezébe kell helyezni, akiknek érzékük és vállalkozói rátermettségük van a tőke működtetéséhez.

A harmadik gondolat a halhatatlan emlékü Berde Mózes című alapítványból ihletődik. Az Unitárius Egyház 1995. január 1-től kezdődően hozzon létre egy keresztelői betétkönyv alapítványt! Ennek keretében egyházunk minden új tagjának, a keresztelési szertartás alkalmával, egy (például 50000 lejes) betétkönyvet adjunk át, amely a gesztus eszmei értékén túl egy szerény anyagi indítékot is jelent a szülőknek, majd később a birtokosának.

Kedves Atyámfiai, Berde Mózes 1815-ben született, így a jövő évben bizonyára megemlékezünk majd születésének 180-ik évfordulójáról. Páratlan szorgalommal és önmegtartózkodó takarékosággal gyűjtött vagyona az Unitárius Egyház hasznát és boldogulását szolgálta egy hosszú korszakon át.

Most, amikor az ő emlékére emelem poharam, arra kérem Önöket, hogy mi, a mai zaklatott idők unitáriusai se legyünk restek egyházunk anyagi jólétéért munkálkodni!

Köszönöm figyelmüket.

SZABÓ LÁSZLÓ

a maros-küküllői egyházkör felügyelő-gondnoka

Természetesen, mondhatja bárki, már csak néhány nap és itt az ünnep. Legalábbis a naptárak így jelzik: piros betűkkel. S ha a külsőségekre figyelünk, valóban meggyőződhetünk, hogy valaminek történnie kell. Lázás sürgős-forgás, díszes, fényárban úszó kirakatok, ajándékvásárlás izgalma, reklámáradat, tisztára széplő otthonok, mind-mind ennek a jelei. S hogy akarjuk bizonyítani, mi igenis komolyan vesszük a karácsonyi készülést. Szinte egymásra taposunk nagy igyekezetünkben, ráfordulunk gyermekünkre: nem látod, hogy most semmi másra nincs időm, idegeink húrjai pattanásig feszültek, már-már robbannak is: csattan a szó s az indulat.

Karácsony a család ünnepe, mondjuk, s nekünk el kell követnünk mindent, hogy együtt legyen a család. Ragyogjon a karácsonyfa s tegye

LESZ-E KARÁCSONYUNK?

széppé az ünnepet. Legyen megterítve az asztal gazdag-szegénységünkkel dúsan rakottan.

Karácsony a gyermek ünnepe, s nem kell-e örömet nyújtanunk gyermekeink szemében és szívében? Legyen sok ajándék a fa alatt, "szemnek és szájnak ingere", duzzadó pénztárcák álomszép játéka, vagy utolsó filéreken vásárolt szerény hintaló. Egy

a fontos mindenkinek: az én gyermekemnek örömet szerezzenek.

Karácsony a szeretet ünnepe, s nem kell-e megmutatnunk, ha nem is ország-világnak, de legalább egymásnak, hogy nem vesszét ki belőlünk végképp ez a ma cseppet sem divatos érzélem. "Egy nap, meg egy este, minden esztendőben".

Karácsony a Jézus ünnepe, hiszen "ma született". Ugyan, mit keres Jézus a mi otthonainkban? Nem tartozik családunkhoz, nem a mi gyermekünk s a szeretetünkben sincs hely számára. Nem elég neki, ha elmegyünk a templomba, hogy halljunk róla, hisz olyan szép a születési történet, megindító az angyali szózat? De az ő világa nem a miénk, más a mi örö-

münk, másért lelkesedünk, más tölti ki életünket.

És ez a mi nagy tévedésünk, visszavonhatatlan mulasztásunk, mert Jézus nélkül nem lesz, nem lehet karácsonyunk.

Karácsony csak Jézussal lehet a család ünnepe. Mert ő ajándékoz meg azzal a látással, hogy észrevegyük, hány család él mellettünk és szerte a világon, akik már soha nem gyűlhetnek egybe, és hányan sodródhatnak száraz falevélként egyedül, elhagyatottan család és barát nélkül. Ki tudjuk-e terjeszteni rájuk is saját családunk határait és befogadni őket, vagy megmaradunk köldöknézésünk ércbástyái szorításában?

Gyermekeink öröme csak Jézussal lesz teljes, mert ő már születésével örömet hozott a világba. Azóta is hívja magához a kisgyermeket, s éppen karácsonykor legyen távol tőlünk? Ajándéka soha el nem kopik, össze nem törik, ki nem lehet nőni, vagy éppen megunni, mert ez a szív tisztasága és derűs bizalma. Átnő az ünnepen, s a hétköznapokon lesz életformáló erővé és gazdagító értéké.

Karácsony csak Jézus által lesz a szeretet ünnepe, mert ő ismertette meg velünk az önzetlen és áldozatos szeretetet. Kivezetett önző, viszonzást váró szeretetünk szűk köréből, lebontotta elválasztó korlátait, amikor közel vitt minket Isten korlátlan szeretetéhez. Azért, hogy ezen az ünnepen lehulljon a hályog, nem szemünkről, de szívünkről, s meglássuk a szükségben szenvedőt, az utcán kallódó gyermekeket, hogy észrevegyük, hányan éhesek, nem kenyérre, de szeretetünkre, hányan tikkadoznak száraz torokkal, nem vízre, csak egy kis megértésre, jóakaratra, felkaroló gondoskodásra.

Úgy-e mégis lesz karácsonyunk? Íme az út, csillag fénye világít: Isten küldte, hogy rátaláljunk karácsony igazi lelkületére, a jézusi szeretetre és életre. Lépjünk rá erre az útra, de előbb csendesedjünk el lázas készlődésünkben, mert íme nekünk szól, minket keres az örömmüzenet: "Ne féljeteK ... született nektek ma a Megtartó".

Dr. SZABÓ ÁRPÁD

Karácsony mai üzenete

Karácsony nem önmagáért van. A karácsonyi ünneplés értünk, velünk és általunk történik. Egy rendkívüli Istentől kapott lehetőség arra, hogy felülemelkedjünk az élet hétköznapjainak szorításából a hit, a remény és a szeretet jézusi világába.

- Hinni abban, hogy minden karácsonyon megszülethet bennünk Jézus, akinek tanításai és életpéldái tartalmasabbá tehetik életünket. Az egykoron megtépázott, kérdőre vont, közömbösségbe vagy éppen félelembé kergetett /kényszerített hitünket ma újra megélhetjük, és azt cselekedeteinkkel (Jak 2,18) másokkal is megéreztetethetjük. Be kell ismerünk, hogy a hit nélküli élet nemcsak tékozlást, hanem lelki sivárságot, ürességet, bénaságot is jelent.

A hitben kifejezésre juttatjuk, hogy nekünk szükségünk van Istenre, akinek segítségével minden körülmények között igaz emberek maradhatunk. Mert "... akik az Úrban bíznak, erejük megújul, szárnyra kelnek, mint a sasok, futnak és nem lankadnak meg, járnak, és nem fáradnak el". (Ézs 40,31)

Hitünkkel tapasztalhatjuk meg közvetlenül, hogy "Isten kezében vagyunk

és ott vagyunk a legbiztosabb helyen" (Bartalis János).

- Remélni azt, hogy a karácsonyfák gyertyalángjainak lobogásában, a csilgatszörök sziporkázó fényében, az ajándékozás örömeiben megsimogatja lelkünket az örök karácsonyi szózat: "Dicsőség a magasságban Istennek, és a földön békesség és az emberekhez jóakarata" (Lk 2,14). Ez a szózat nemcsak a ma karácsonyának megtartó ereje, hanem a jövő reménysége is; a jelen kezét megragadó jövő ígéréte.

A remény egy előlegezett rendíthetetlen bizalom abban, hogy a hit igazságai megvalósulnak. Ezért üzen reménykeltően minden karácsony: "Ne féljeteK, mert íme, hirdetek nektek nagy örömet, amely az egész nép öröme lesz: Üdvözítő született ma nektek, aki az Úr Krisztus, a Dávid városában" (Lk 2,10-11).

- Szeretni Istent és az embert, mert "a szeretet Istentől van, és aki szeret, az az Istentől született és ismeri az Istent; mert az Isten szeretet" (1Jn 4,7). Ezért, "aki szeretetben marad, az az Istenben marad és az Isten is őbenne" (1Jn 4,16), aki pedig "szereti az Istent, szeresse az ő testvérét, embertársát is" (1Jn 4,21).

A szeretetünknek akkor van értelme, ha azt mások igazolhatják. Úgy, amint azt Jézus az alkalmazott szeretetre nézve megfogalmazta: "... éheztem, és ennem adtatok, szomjaztam, és innom adtatok, jövevény voltam, és befogadtatok, mezítelen voltam és felruháztatok, beteg voltam és meglátogattatok, börtönben voltam és eljöttetek hozzám" (Mt 25,35-36).

Kimondhatjuk, hogy tartalmas, Istennek tetsző életet élni szeretet nélkül aligha lehetséges. A szeretetnek isteni tartalma van! EZ a tartalom nem érzélgősséget jelent -amely által sokszor leértékeljük, tévesen értelmezzük, kifogatjuk a szeretet lényegét -, hanem az állandó, jószándékú készenlétet szorgalmazza a "másik" megsegítésére. Ezért a szeretet elsősorban akarati és nem érzelmi jellegű. A szeretet felelősen cselekvő részesévé tesz Isten világáért.

Emelkedjünk hát fel karácsonykor a hit, a remény és a szeretet jézusi világába és biztatón zsongjon bennünk az örök karácsonyi ének: "Szív örülj, higgy, remélj" és szeress!

Dr. REZI ELEK

ÁLDOTT FA (karácsony estére)

A karácsonyfa mellé állunk s megtelik szívünk meleggel. Mennyi mindent adott nekünk ez a fa! Mennyi áldás forrása számunkra. Ha megérkezik karácsony, feldíszített fenyőfát állítunk lakásunk szentélyébe és templomaink piacára. A jézusi szeretet díszíti fel ezt a fát. Ez a "pompás fa" egészen szívközelbe hozza Jézus születését. És Jézus születése áldottá teszi a fát és karácsony ünnepét. Ahogy írta egykori papköltőnk, Vári Domokos:

Karácsonyfa, karácsonyfa, gyermekeknek fája,

Ha nem volnál, ha nem lennél, szívünk ó be fájna.

Milyen jó, hogy megérkeztl, úgy örvend a lelkünk,

Minden fa közt te vagy legszebb s a legdrágább nekünk.

Erről az áldott fáról akarok ma szólni, hogy róla Jézusra gondoljunk. A Biblia sokat beszél nekünk az áldott fákról. Hajtott a föld gyümölcsstermő fát. És Isten látta, hogy jó - olvassuk a teremtés-történetben. A kert minden fájáról bátran egyél! - mutat rá Isten a Paradicsomkert megáldott fáira. Boldog, ki nem jár gonoszok tanácsán: olyan lesz, mint a folyóvizet mellé ültetett fa, mely idejekorán meghozza gyümölcsét - írja a zsoltárköltő.

A szentírásból, íme, ki lehet olvasni, hogy Isten sok áldását a fába rejtette. A karácsonyfára kívül vannak az áldások felaggatva, Isten azonban a fák belsejébe is raktározta áldásainak jórészét.

A kályhában ég a tűz és jóleső meleggel tölti meg a szobát. Igaz, nem mindenütt fa árasztja a meleget, mert vannak gáz-, villany-, szén-, kőolaj-fűtések is. De ezekhez is köze van a fának. Sokmillió éves, föld alá került fák megszűnő testét bontja ki a föld alatt a szénbányászok csákánya. Hány lehetett köztük a gyümölcsfa, és hány, amely mérges gyümölcsöt termelt?! Ám, ha most felszínre kerül, egyaránt igen óhajtott energiaforrás. A világhatalmak beilleszkedtek Isten terveibe: áldássá formálták, meleggé alakították az eltemetett életet.

Az ember áldott fáknak tartja a gyümölcsfákat, nemesíti, gondozza azokat, de gondja van az erdőkre is, mert tudja, hogy minden fa forrása lehet a melegnek. És mi mindent adhat még a fa: bölcsőt, koporsót, bútort, háztetőt, boronát, gereblyét, gátakat, kerítéseket; szemet gyönyörködtet, idegeket nyugtat, tisztítja a levegőt, fészket ad a madárnak, rejtekhelyet a vadnak, áldásosan befolyásolja az időjárást, védi a termést, köti a homokos talajt ...

A fenyőfa, bár nem terem ehető gyümölcsöt, nagy becsben állott mindig az ember előtt. Azzal, hogy karácsonyfa is lett belőle, még szebbnek, még értékeesebbnek látjuk.

De hogyan is keletkezett a karácsonyfa?

Ősi keresztény szokás volt, hogy december 24-én - Ádám és Éva bűnbeesésének napján - a gyermekek házról-házra jártak, erdőből hozott vadalmafát hordozva magukkal, amelyre élettelen kigyó testét függesztették, emlékeztetőül a bűnbeesés történetére. Később a kigyót papírlánccal helyettesítették. Aztán mind díszesebbek lettek ezek a fák. Majd a lombtalan

almafát kicserélték örökzöld fenyőfára. Ez már minden szívet megnyert és a családi otthonokba is felállították a díszes fenyőt.

A karácsonyi áldott fáról sokan írtak, egész könyvtárat lehetne összeállítani a karácsonyfa megható történeteiből. Én most csak néhány mondatot idézek egyik egyházi írónk visszaemlékezéseiből.

Az első karácsonyfám még csak homályosan csillog emlékezetemben. Csupán csak azért volt áldott fa, mert ragyogásával és édességeivel örömet szerzett. Kicsi voltam, nem értettem meg jelentőségét.

Aztán sok esztendő telt el. Falum gyermekeinek magam díszítettem karácsonyfát. Nem kértem semmi támogatást, mert az ünnepély után be akartam vinni magamhoz, hogy nekem is legyen díszes szentestém. De nem így történt. Egy sokgyermekes, szegény asszony elkérte. Odaadtam a díszekkel együtt. Még most is látom a lázas sietséget, amellyel elvitte a karácsonyfámat. Aztán eszembeötlött, hogy menjek én is közeljűk: karácsony estén a szívnek szívek közt esik jól. De késő volt. Egyedül töltöttem a karácsony estét. Egyetlen gyertyácska leesett a fáról. Azt gyújtottam meg.

A háború utolsó esztendejében aztán hozott az angyal egy igazi áldott fát. Négy gyermekem volt már, férjem még sodorta a háború szele valahol. Nem is álmodhattam volna díszes karácsonyfáról és ajándékokról.

A közelben levő iskolaépületbe hívtak, szép nagy karácsonyfa fogadott. Honnan tudták öszszeszedni - négy gyermekem öröme s az én hálás boldogságomra - az ajándék méreteket túlhaladó liszt, cukor, vaj, zsír, gyümölcs mennyiségét?! Annak csak a szeretet a megmondhatója! Én csak szüntelen meghatódottsággal isméltogtettem magamban: áldott fa, ha szeretet tűzi ajándékait a túlevelek közé, a zöld ágak alá.

Eddig tart az emlékezés. Hadd emlékezzünk mi is ma este elmúlt karácsonyfáinkra! Áldott valamennyi!

Nincs is átkos fa, csak a mesében, de az is csak szelíd mese.

Isten kezéből csak áldás száll benne bizó gyermekeire. Ezt Jézus tanításaiból tudtuk meg. Aki a bánatot is örömmé tudta változtatni, aki a keresztet is üdvösségünk fájává magasztosította, és aki a betlehemi jászolbölcsőt is igaz emberi fénytel tudta beragyogni.

Áldott minden fa, amelyből bölcső vagy koporsó, bútort vagy szerszám készül. Áldott minden fa, mert gyümölcsöt, árnyékot, friss levegőt ad. Áldott a fa, mert fészket a madárnak, hajléka az embernek, hídja a folyónak, melege, hajtóereje az emberi életnek.

Áldott, ó, százszor áldott a karácsonyfa, mert Jézus születésekor millióknak szerez örömet, boldog ünnepeket. Amióta Jézus születésének jelkép-fája lett, azóta a keleti bölcsék is megpihentek alatta. Legyünk karácsonyi bölcsék ma este mindannyian: karácsonyfánk alatt találjuk meg Jézust, lobogó fényeinel lássuk meg a jó Istent s vigyük szerte a világba az innen sugárzó karácsonyi szeretetet!

NYITRAI MÓZES
nyugalmozott lelkész

Rónay György

Advent első vasárnapja

A mikor a fák gyümölcsöt teremnek,
tudhatjátok, hogy közel van a nyár.
Tözre dobhatsz, Kertész, mert nem terem meg
korcs ágaimon más, mint a balál?
Amikor jelek lepik el a mennyet,
álmunkból kelni itt az óra már.
De ha hozzám jössz, pedig megüzented,
angyalod mégis álomban talál.
Meg akartál rajtam teremni, rossz fán,
nem volt rest naponta jönni hozzám.
Ajtóm bezártam. Ágam levetett.
Éjszakámból feléd fordítom orcám:
borítsd be, Bőség! Irgalom, hajolj rám!
Szüless meg szívemben, Szeretet!

Jubász Gyula

Utolsó imádság

Jó Jézusom, ki bús gyermekkoromban
Gyakran szálltál szívembe, merre mentél,
Hogy nem lelek e szörnyű fájdalomban
Egyebet a meddő, mély gyötrelmennél?

Hisz a világnak minden tájain
Most Téged várnak és Benned remélnek,
A csodálatos földi születésnek
Meleg és fénylő ünnepnapjain.

S ha egyszer mégis a vén, nagy gyereknek
Szívébe szállnál újra, égi gyermek,
De nem vagyok méltó erre, nem.

Legyen mindenki boldog, aki él itt,
S halálra fáradt lelkem szenvedését
Ird mind az ő javukra, Istenem!

Kersztúry Dezső

Esti imádság

O, milyen vak homályba futnak
kik nélküled indulnak útnak.
A kezemet nézem: leszárad,
szívem sívó homokkal árad.

Valamikor kézen vezettél,
szökni akartam, nem engedtéél,
csend volt szívemben és a csendben
szavad szólt csak, mindennél szebben.

Én Istenem, híj vissza engem!
Magam maradtam, eltévedtem.
Légy bátorságom, bizodalمام,
ó, légy urrá megint Te rajtam!

Babits Mihály

Csillag után

Ülök életunt szobámban,
hideg teát kavarok ...
Körülöttem fájás-félés
ködhálója kavarog.
Kikelek tikkadt helyemből,
kinyitom az ablakot
s megpillantok odakint egy
ígéretes csillagot.
Ó ha most mindent itthagynék,
mennék a csillag után,
mint rég a három királyok
betlebeimi éjszakán!
Gépkocsin, vagy teveháton -
olyan mindegy, hogy hogyan!
Aranyat, tömjént és mirrhát
vinnék, vinnék boldogan.
Mennék száz országon át, míg
utamat szelné a vám.
"Aranyad tilos kivinni!"
szólna ott a vámos rám.
"Tömjened meg, ami csak van,
az mind kell, az itteni
hazai hatalmak fényét
méltón dicsóítani."
Százszor megállítanának,
örülnék, ha átcsúszom:
arany nélkül, tömjén nélkül
érnék hozzád, Jézusom!
Jaj és mire odaérnék,
hova a csillag vezet,
te már függnél a kereszten
és a lábad csupa seb,
s abelyett hogy bölcsöd köré
szórjak tömjént, aranyat,
megmaradt szegény mirrhámmal
keserűszagú mirrhámmal
kenném véres lábadat.

Középiszkolai nevelésünk célja: a holnap unitárius értelmiségi rétegének biztosítása

Az 1989-es változások után, az unitárius egyházi nevelés folyamatában, 1994. szeptember 15-én megtettük a második lépést. Az 1994-95-ös tanévben 27-en iratkoztak be a tizedik osztályba, felekezeti megoszlás szerint 24 unitárius, 2 katolikus, 1 református tanuló. A IX. osztályba beiratkozott 30 tanuló közül 16 unitárius, 11 református és 3 katolikus vallású.

Amikor erről tájékoztatjuk az Unitárius Közlöny olvasóit, szükségesnek tartom kihangsúlyozni, hogy az állami illetékesek által Unitárius Teológiai Szemináriumi osztálynak nevezett egyházi középiskolánk nem kizárólag a lelkésznevelés előkészítésére szolgál, hanem egy egész unitárius, értelmiségi réteg felnevelésére. Falvak és városok unitárius gyülekezeteiből hiányzik az értelmiségi réteg, amely teljesebbé teheti egyházi életünket.

Az E.K.Tanács 304/1990 április 23-i leiratában felmérést kezdeményezett azokról a felsőbb iskolai tanulmányokat végzett unitáriusokról, akikre az egyház számíthat. Az eredményt nem ismerem, de gyakran tér vissza Tőkés László lélekbemarkoló erdélyi vonatkozású megállapítása 1992. március 14-én: "közel ezerötszáz orvos vándorolt ki Magyarországra az utóbbi három évben. Még az a száz is sok volna aki 1990-ben a majdnem színmagyar Hargita megyéből új hazát keresett. Vajon maradt még 1500 magyar orvos Romániában, hogy anyanyelvén kérdezze a beteget: mi fáj?". Tehát ezért akarjuk, hogy "testünk-ből sarjadzott hivatásos orvosok hajoljanak apáink, anyáink, testvéreink és gyerekeink betegágya fölé". Tanárainkra is rákérdeznek a gazdátlanul maradt diákok, akik, 30-40%-ban, érettségizett, szükség-tanárokkal kénytelenek megelégedni. De beszélhetünk lelkészekről és jogászokról is: "maholnap alig minden százezer jogfosztott magyarra fog jutni egy ügyvéd". (Tőkés László: Ideje van a szólásnak)

Ehhez hozzáteszem, hogy Unitárius Egyházunkban legkevesebb hatvan üres énekvezéri állás van. Lelkésznek ma is alig van itt-ott egy egy értelmiségi munkatársa. Ez van egyetemes egyházi vonatkozásban is: fő- és felügyelő-gondnokokra lesz szükség holnap. Történészekre, levéltárosokra lenne szükség, kik megírnák egyházunk történelmét. Nem lenne lehetetlen, hogy a keblitanácsban, a gondnokok sorában is értelmiségiek álljanak az egyház ügye mellett. S ha mindehhez hozzáteszük, hogy elkelve sok faluban a kultúrigazgató, RMDSZ vezető, képviselő, gazdasági szakember, vállalkozó kicsiny egyházunk megerősödése érdekében.

Mindezt itt, az újrainduló unitárius gimnáziumokban lehetne elkezdni, ahol a vallásos műveltség, az unitárius öntudat és az egyháziassággal párhuzamosan sajátíthatná el mindegyik tanuló azt, ami egyéniségéhez közel áll.

Hogy erre milyen reményünk lehet, hallgassuk meg a IX. osztályosok megnyilvánulásait:

"Mindig arra vágytam, hogy miután elvégzem a VIII. osztályt tanítóképzőben folytassam tanulmányaimat és óvónő legyen belőlem. Nagyon boldog voltam, amikor megtudtam, hogy zenét is fogunk tanulni, igazán örülök, hogy megismerem a bibliai történeteket, amelyek nagyon fontosak az ember általános műveltségéhez." (Kanyaró Csilla)

"Szerintem ez az osztály több általános műveltséget biztosít mind történelem, mind vallástörténelem szempontjából. Szerintem lehetne az osztályban többet foglalkozni a lélek nevelésével, formálásával. Az itt tanulók fegyelmesebbek, segítik egymást, vagyis az egyház segítségével kettős nevelést kapunk." (Király Attila)

"Azért jöttem az unitárius osztályba, mert szeretem és tisztetem a vallásomat és szüleim Istennek a szeretetében neveltek fel." (László Ferenc)

"Ezt az osztályt szüleim javasolták nekem. Ebben az osztályban kihangsúlyozottan fontos a valláserkölcsei nevelés. Eddig még nem bántam meg, hogy ide felvételiztem, és meg vagyok győződve, hogy ezután sem fogom megbánni." (Nagy Endre)

"Az unitárius osztályba azzal a céllal jöttem, hogy Istenben való hitemet megerősítem és jó szellemi nevelésben legyen részem." (Sóó Zsuzsa)

"Azzal a céllal jöttem az Unitárius Gimnáziumba, hogy továbbra is az otthoni vallásórák tanításait folytassam. Török Elek tiszteletes úrtól kértem tanácsot és ő javasolta." (Péterfi Katalin)

"Először is teológiára szeretnék felvételizni." (Szilágyi Erzsébet)

"Szüleim is minden vasárnap járnak templomba. A ma élő 91 éves apai nagyapám, minden vasárnap elmegy a templomba, kivételesen akkor nem, ha egészsége nem

engedi. Én is szeretek templomba járni. Szeretnék kántórni lenni. És még arra is gondolok, hogy az iskolában hitoktató is lennék, ha az érettségim sikerül." (Sorbán Enikő)

"Hallottam, hogy ebben a gimnáziumban csak jót és szépet lehet tanulni és hallani azoktól a tanároktól, akik nagyrészt diákéveiket itt töltötték." (Hunyadi Anna-Mária)

"Én azzal a céllal jöttem ide, hogy belőlem tisztességes, becsületes ember legyen és ezt mások iránt kimutathassam." (Bandi Margit Hajnalka)

"Azért jöttem az Orbán Balázs Gimnáziumba, mert édesanyám itt végzett, szeretem a vallásórákat, szeretek templomba járni, Isten nevét emlegetni, és anyanyelvemen tovább szeretnék tanulni." (Baga Judit)

"A XII. osztály elvégzése után szeretnék felvételizni a teológiára, mert segíteni szeretnék az embereken, hogy

a világ ne romoljon tovább, hanem Isten szeretetében bízva építsünk magunknak egy szebb, boldogabb jövőt. A tiszteletes úr vallásórán nagyon sokat emlegette ezt az osztályt és szüleimmel úgy döntöttünk, hogy ide, Székelykeresztra jövök továbbtanulni, ha a jó Isten megsegít és velem lesz." (Flóra Enikő)

Csak egy néhány mondatot ragadtam ki a jellegesebb megnyilvánulásokból, amelyek a lelkészek, szülők példamutatását, jótanácsát, az intézet jó hírét és a növendékek lelkületét jellemzik.

Ahhoz, hogy az Unitárius Gimnázium elérje célját, feltétlenül a lelkészek buzdító szavára számítunk, úgy ahogy erről a fenti példák beszélnek. Az unitárius értelmiségi réteg felneveléséhez minél több értelmes és hittel megáldott tanulóra van szükségünk.

JAKAB DÉNES
a székelykeresztúri Unitárius Gimnázium
vallásoktató-tanár lelkésze

Magyari Lajos:

Üzenet

Legyen a béke órája ez ...!

*Hallom, ahogyan kontinensek fölött száll a harangszó,
átölelik egymást minden emberi szavak,
és seregbe gyűlve mondják: legyen a béke órája ez!
Mint a nővé gyermek, minálunk még alszik,
szendereg a jövőendő kenyér,
kalásszá most álmodja önmagát,
mert a dolgok törvénye szerint mindeneknek
föl kell nőni - a beteljesülésig.*

Legyen a béke órája ez ...!

*Én most is azon a földön állok, élek,
hol ükök és dédek vért és verejtéket sobasem
sajnáltak televénytől.
S mert binnem kell, hogyha hitre születtem,
hogy megtartó, növesztő hatalma
mibennünk nőjön és folytatódjék.*

Legyen a béke órája ez ...!

*Idefentről, a lélek magasából, szikrázó ormokra
látok, távolabb a búzát szerelmesen fogadó mezőkre,
s tovább, még tovább, már csak az értelem
s a remény teleszkópján át odalátva, erre az egész küzdő,
szerető, szenvedő,
a reményben újra s újra föltámadó emberiségre.
Elmondom hát néki most én is őseim szavával:
"Bort, búzát, jó reményt, békességet!"*

EGYHÁZI ÉLET

Testvértalálkozók

A testvéregyházi kapcsolatok a nyáron megélnéültek a személyes látogatásokkal is.

A csíkszeredai egyházközségünk testvéregyháza a New York-hoz tartozó Unitárius Univerzalista Shelter Rock-i gyülekezet. Július 23-28. közt Thomas A. Chulak lelkész és neje Diana ismerkedő látogatásra érkeztek Csíkszeredába. 24-én az istentiszteleten ő szolgált. Beszédének központi gondolata ez volt: Keresem itt és most unitarizmusunk szellemi és lelki évszázados gyökereit. A több mint 200 hallgató nagy része az udvarra szorultán hallgatta a helybeli lelkész által magyar nyelven tolmácsolott üzenetet. Ezt követően kölcsönös köszöntések, adomány- és ajándékcsere volt.

Az istentisztelet után a tizenkét millió lejért megvásárolt épületszárnyban, amelybe a testvérgyülekezet is besegített, a gyülekezet adományából szeretetvendégség volt. Ez alkalommal Chulak lelkész ünnepélyesen átadta az egyházközség használatába a megvásárolt három szobát, konyhát és mosdót kitévő lakrészt.

Hétfőn a baróti és sepsiszentgyörgyi, szerdán a székyudvarhelyi újonnan épülő templomokat kereste fel, ahová egyházközségéből nagy összegű segílyt juttatott. A lókodi Öregekházát és a homoródszentmártoni Ifjúsági Házat is meglátogatták a környező egyházközségekkel együtt. Kedden a gyergyószentmiklósi szórványban Chulak lelkész istentiszteletet tartott Sata Viktor tolmácsolásával. Ezt követően Török József "házigazda minőségében" szeretetvendégséget szervezett. Július 28-án, a Hargita hegységbe tett egéssznapos lovaskocsis kirándulás után, melynek Szabó Dezsőné és férje volt házigazdája, az egyházközség visszazállította kedves vendég-testvéreit, kérésük szerint, Budapestre.

A gyergyószentmiklósi unitáriusok testvéregyházközsége a Houston-i Emerson unitárius egyházközség. Ennek lelkésze Jan Vickery Knost, szeptember 15-19. között egyházközségünk vendége volt, dr. Franck Schulman oxfordi egyetemi lelkész kíséretében. A budapesti repülőtérről az egyházközségünk hozatta Csíkszeredába kedves vendégeit. A várossal, a lókodi Öregekházával (ahová dr. Schulman 100 Fontsterlinget juttatott), az Ifjúsági házzal és a környékbéli egyházközségekkel való ismerkedés után vasárnap az istentiszteleti szolgálatot Csíkszeredában dr. Schulman végezte a helybeli lelkész magyar nyelvű tolmácsolásával.

Du. 1 órakor Gyergyószentmiklóson őszi hálaadó istentiszteletet tartottunk, melyen a szolgálatot Knost lelkész, a testvérgyülekezet lelkésze végezte, Sata Kinga magyar nyelvű tolmácsolásával. Az úrvacsorát a helyi szórványlelkésszel közösen osztották ki. Az istentisztelet keretében konfirmált két ifjú és volt egy keresztelelő is. Az istentisztelet ajándék-adománycserével és köszöntésekkel ért véget. Az istentisztelet után szere-

tetvendégséget szervezett Török József afia házigazdai minőségében, melyen 36 afia vett részt. Az istentiszteleten a szórványgyülekezetből 64-en vettek részt.

19-én Kolozsvárra vittük vissza vendégeinket, hogy egyházunk "fővárosával" és nevezetességeivel ismerkedjenek.

Köszönettel tartottunk Thom Chulak tiszteletes úrnak a személyes találkozásban a lelki élményért, tengerárvolságot közelítettünk egymáshoz; és egyházközségének a nyújtott tetemes segélyért. Nagy szeretettel és csodálattal köszönjük nejének, Dianának, hogy betegsége ellenére tolókcocsiban is vállalta a nagy "ismerkedő" utat.

Ugyanolyan szeretettel köszönjük Jan V. Knost lelkész testvérünknek a lelki és szellemi erősítésünket, melyet köztünk való jelenléte támasztott bennünk. Köszönjük az egyházközsége adományait, valamint azt, hogy gazdagított minket azzal is, hogy magával hozta elődjét és barátját, dr. Franck Schulmant a Manchester College lelkészét, öntudatunk erősítésére.

Hiszek a testvérgyülekezetek közösségének kétoldalú sikerében, a közös összefogás eredményében.

SIMÉN DOMOKOS
lelkész

Vendégköszöntő az istentiszteleten

Kedves testvéreink!

Mi, kik itt lakunk, magunkra maradt nép és egyház vagyunk. A történelem elszakított 1000 éves hazánktól, Magyarországtól. Egy torzszülött ideológia, a kommunizmus, kiűzött szülőfalvainkból "buldózerpolitikájával", szét- és ide is dobált minket. Megöregedett életképes hajdani falvaink jórésze egy pár évtized múlva csak a temetőben fog majd élni.

Unitárius hitünket és egyházunkat a felekezeti türelmetlenség és a segítségül hívott világi erőszak tépázta meg. Dávid Ferenc korában, szavára, hívására közel 400 lelkész gyűlhetett össze unitáriusként, ma már 110 lelkésznel nem tudna összehívni itt senki többet. Templomaink, híveink erőszakkal, fegyverrel más vallásra térítették.

Mi, most, itt, a Hargita innenső felén élő unitáriusok, Csíkszeredában, Gyergyóban és a huszonkét szórványban hármaskisebbségben élő menekültek vagyunk. Kényszerlakhelyen, így is mondhatnám. Árvának éreztük magunkat.

Ez az árvaság most oldódni kezd. Testvérekre leltünk, testvérek ránk letek. Szavukból, tettükből, személyes kapcsolatainktól a közös hit, a bizalom, a biztatás, biztonság és az őszinte szeretet szól. Ebből is érezzük, hogy az Istennek gondja van ránk is; feloldja ezáltal árvaságunk, testvért adott mellénk. Legyen érte hála először Istennek, aztán mindazoknak a gyülekezeteknek és híveiknek, akik vállalták és vállalják az árvaságot feloldó őszinte testvéri kapcsolatot, felveszik a romlott lelki és anyagi helyzetünk támogatását. Segítenek. Isten áldja őket, a jelen képviselőiket és az egész segítőkész gyülekezetet.

Ez alkalomból az elmondott gondolatok szellemében köszöntöm a Csíkszeredában szolgálatot végző dr. Franck Schulman lelkész urat és kívánom, hogy adjon Isten a hitben áldást mindenkori munkája után.

Megkülönböztetett szeretettel köszöntöm Jan Vickery Knos-tot, a Houston-i Emerson unitárius gyülekezet lelkészét, mint a gergyószentmiklósi híveink közösségének testvéregyházi lelkészét, aki a délutáni egyházi szolgálatot, úrvacsora osztást és istentiszteletet a testvérgyülekezetben fogja végezni.

Nálunk, a vallási megkülönböztetés történelmi hagyománya az, hogy mindenik felekezet másként köszönti egymást. Mi, a nép köszöntési formáját vettük át, hiszen népegyház vagyunk, ezért így köszöntjük önöket: Isten áldja!

SIMÉN DOMOKOS
lelkész

A Nőszövetség életéből

Minden alkalommal örömmel vesszük tudomásul, ha egyházközségeink arról értesítenek, hogy asszonyaink, lányaink szervezett formában vesznek részt a közösségi életben. 1994. november 8-án keltezett levelében Benedek Enikő, a csokfalvi Unitárius Nőszövetség elnöknője egyszerre két új nőszövetség megalakulásáról ad hírt. Vezetésével és irányításával, Benedek Jaka. beszolgáló lelkész jelenlétében alakult meg a szovátai és erdőszentgyörgyi nőszövetség.

Szovátán 1994. október 2-án a református egyházközség tanácstermében volt az alakuló közgyűlés. Elnök: Fekete Erzsébet; titkár: Derzsi Rozália; a kulturális felelős Tófalvi Edit. Munkatervükben többek között előadások szerepelnek. A szovátai fürdőgyógyászatról dr. Bartha András tart majd előadást, Fekete Erzsébet "Nevelés a családban" címen tart majd pszichológiai ismertetést.

Az erdőszentgyörgyi nőszövetség 1994. október 30-án tartotta alakuló közgyűlését mintegy 20 asszony részvételével. Elhatározták, hogy a Nőszövetség minden hónap utolsó vasárnapján fogja összejevoeteleit tartani. Munkatervükben teadélutánok szervezése és dr. Osváth Magdolna egészségügyi előadása szerepel. Elnöknek Szász Jozsefát, alelnöknek dr. Osváth Magdolnát, titkárnak Osváth Rozáliát választották meg.

Ezzel a két újonnan megalakult nőszövetséggel aktív nőszövetségeink száma 48 lett, ebből a legtöbb (20) a maros-küküllői egyházkörben működik.

Szeretettel köszöntjük most megalakult nőszövetségeinket, jó munkát és kitartást kívánunk nekik. Reméljük példájukat minél többen követni fogják!

PASKUCZ VIOLA, az UNOSZ titkára

Száz éves a szőkefalvi unitárius lelkészi lakás

"1747 be Deczember 3 án Tekintetes Belényesi Mihály, György és Sámuel urak és T.Belényesi Anna testvérek közmegegyezésből és vallásos kegyes indulatból a magok Szőkefalvi nemes Curiális helyekből egy darabot kiszakítottak és által adták a szőkefalvi Unitaria ekklesiának Templom és papi lakháznak örökre - a hová a magok erejeken Templomot és Papi házat építtettek, mivel az előbbeni volt Templom Papi és mesteri házak és két harangok a R.Chatolicusok által erővel elfoglaltattak - az jelen meglévő harangok is itt adakozó testvérek által öntettek". - olvashatjuk a szőkefalvi egyházközség Aranykönyve 5. oldalán. A lelkészi lakás sorsát és a jelenlegi, a

100 éves felépítésének történetét is az Aranykönyv bejegyzései alapján szeretném bemutatni.

Az 1857. december 30-án kelt jelentés szerint "A Papi Parochialis Telek a mellyen Templom Papi Ház és kerítések általános leomlandóknak adatnak fel az Helybéli Pap és Egyház Gondnok Úr által annyivalis inkább mivel ezek renovatiojára részt az Ekklesia tehetetlen lévén köri Hivatalos vizsgálat utján segedelemért léssen esdeklő".

1860-ra az "omló félben levő Templom" mellett bizonyára ilyen állapotban lehetett a lelkészi lakás is. Ezidőben a presbiterek száma 7 és az egyházközség lélekszáma 100. (1857-ben a lélekszám 100, 1863-ban is ugyanannyi).

1869. évi számadásban a lelkész, Gábos Mihály megjegyzi "A helybéli pap a csür fel nem építését a lakó szobabéli ajtó és ablakok meg nem renoválását nagy elkeseredések közt újból kéntelen felpanaszolni mivel tetemes kára és szenvedései Parancsolják". A lakást bizonyára megjavították, mert az új lelkészi lakás építéséhez csak később kezdenek hozzá. "1892. június 2-án Magyar Sárosról az egyház számára a papi házhoz díj nélkül egy-egy szekér követ szállítottak: Gvidó Béla lelkész, Ferencz Márton számadó, Ferencz István id., Ferencz Imre, Ferencz András, Dacsó András, Szabó László úr gondnok - egyháztagok - Lörinczi Ferenc r.cath., Fodor Samu r.cath., Orosz György ev.ref. vallású szőkefalvi lakosok. Pálfi Ferencz, Székely János, Székely István, Székely Ferencz, Székely József M.Sárosi unitárius hitrokonok". (Aranykönyv 11. lap)

A munka ez évben megkezdődött. "1892 évben a papi ház építésénél a marhas gazdák négy napot összesen 24 igás napot; a gyalogosok 6 napot összesen 66 tenyeres napot tettek". Amint a fentiekből is kitűnt, nem csak az unitárius hívek, hanem a más vallásúak is besegítettek a lakás építésénél. "1892. jul 2-án H.Gaál Domokosné Cse-rey Helén Öméltósága és Mélt.D.if.Pataky László úr védnöksége illetve elnöklete alatt a papi ház javára egy táncvizsgadalom rendeztetett, mely e tzelra 151 frt. 56 krt. jövedelmezett ... E táncvizsgadalom nappal a szőkefalvi berekben, estve a vármegyeház disztermében folyt le". A fentemlítették sem voltak unitáriusok.

A következő bejegyzés már 1893-ból van, amikor az ekg. tagjai az épülő lelkészi lakás mellett 1000 és 500 db. téglát ajándékoznak az "iskola építésére". Az alig 100 lelkes ekg. lelkészi lakást és csürt épít és iskolák építésére téglát ajándékozik!

"1894. Emlékezetnek okáért feljegyeztetik, hogy Gvidó Béla papsága alatt 1891.nov.9 - 1894.máj.27-ig épült egy papi ház értéke 1200 frt. és egy csür-istálló értéke 500 frt". (Aranykönyv 18. lap)

A felsorolt aranykönyvi bejegyzések, tudjuk, hogy csak egy parányi részét örökítették meg annak a munkának, amit az ekg. hűséges tagjai a lelkészi lakás és csür felépítéséért tettek. De nem feledkezhetünk meg arról sem, hogy 10 évvel azelőtt 1883-ban az őszi hálaadás ünnepén Ferencz József püspök templomot szentelt, 1900-ban pedig tornyot építtettek a templom mellé.

A 100 éves lelkészi lakást az amerikai Albany-i testvérgyülekezet segítségével az ekg. tagjai ezévbén megjavították. Köszönet illesse azok munkáját, akik az építő ősök szellemében és lélekkel, önzetlen odaadással szertek egyházukat.

NAGY LÁSZLÓ
lelkész

Hírek Olthévízről

I.

Vendégünk volt Miss Valerie Brown, amerikai testvérgyházközségünk tagja. Egy 15 tagú orvos-asszisztens missziós csoporttal jött Romániába, szeptember második felében. Bukarestben bemutató jelleggel plasztikai és ortopédiai műtéteket végeztek súlyos születési rendellenességben szenvedő gyermekeken, teljesen díjmentesen. Több tucat gyermeket és fiatalot adtak vissza a normális emberi életnek. Nélkülük torzszülöttekként a társadalom kizsátozóitjai maradtak volna.

Munkájuk végeztével Valerie Brown ellátogatott Olthévízre, hogy elhozza egyházközsége, a Virginia állambeli Charlottesville-i Thomas Jefferson Memorial Church, U.U. testvéri üzenetét és ajándékát, és személyes látogatás által is szorosabbra fűzze a köztünk meglevő testvérgyülekezeti kapcsolatot. Szeptember 25-én, őszi hálaadás ünnepén részt vett az istentiszteleten és úrvacsorát vett. Új és ismeretlen volt számára az a mód, ahogyan mi ünnepeljük az őszi hálaadást, de amint mondotta, felemelő és megható. Istentisztelet után a lelkesi lakás udvarán a gyülekezet tagjaival találkozott. A következő napokban a környék és a vidék nevezetességeit tekintettük meg. Szeptember 28-án tért vissza hazájába.

Isten áldása legyen testvérgyülekezetünk, valamint Miss Valerie Brown életén és munkáján.

II.

Az olthévízi Unitárius Egyházközség október 2-án tartotta Török István lelkész beiktatóját. A kinevezési iratot Székely János köri jegyző olvasta fel. Ezt követően az új lelkész Jel 3,20 alapján tartotta meg beköszöntő beszédét. Máthé Sándor esperes Róm 14,17-19 alapján iktatta be Török Istvánt az egyházközség lelkészi állásába.

Az istentiszteletet szavalatokból és énekszámokból összeállított műsor követte Fóri Margit tanárnő és Balázs Mózes kántor vezetésével. Beiktatott lelkészt az egyházközség részéről Jancsó István, az egyházkör részéről Dakó Bálint k.f. gondnok, Ilkei Árpád homoródújfalvi lelkész, a testvérfelekezetek részéről Veress László református, Scirnece Nicolae ortodox lelkészek köszöntötték. A beiktató ünnepélyt közös vacsora követte a Művelődési Házban.

A gyülekezet tagjai a beiktató előkészítésében és megszervezésében példás áldozatkészségről, egyetértésről, önzetlen segítőkészségről tettek tanúbizonyságot. Illesse e helyről is köszönet és elismerés őket munkájukért. Isten áldása legyen a gyülekezet életén és munkáján.

TÖRÖK ISTVÁN lelkész

Magyarzsákodi templomjavítás amerikai segítséggel

1992. június 30-án Magyarzsákonon fél órát tartó jégverés volt, a kár anyagiakban és szellemiekben felbecsülhetetlen. Az eseményt megírtuk az amerikai Rockville Unitárius Egyházközségnek, mint testvérgyülekezetünknek. Közadakozás után összegyűlt 1840 dollár, amit elküldtek testvéreink, és amit 1993. szeptember végén meg is kaptunk. Az ajándékba küldött összeget részben fürdőszoba készítésére a lelkesi lakáson, részben templomunk javítására akartuk felhasználni. Előzetesen 1994. június 26-án 22 hívünk közmunkájával megjavítottuk a templomnak a tetőzetét és a cserepezést.

1994. július 24-én tartott keblitanácsi gyűlésen először a templom javítását határoztuk el, mivel ez volt a legsürgősebb. Az említett határozat értelmében egy szentdemeteri mestercsoportot fogadtunk meg, akik elvégzik a templom kívül-belül való vakolat javítását, lemeszelését és az ajtó, ablakok lefestését. A határozat értelmében a mestereknek, amíg dolgoztak, ételt-italt és szállást biztosítottunk.

1994. augusztus 22-27. között a hat szentdemeteri mester valamint egy magyarzsákodi keblitanácsos: Hegedűs Béla az egy napra beosztott két-két önkéntes munkájával és segítségével elvégezték a templom kívül-belül való megjavítását és lemeszelését, valamint az ajtó és ablakkeretek lefestését. A hat mesternek egy-egy nap háromszori étkezést a határozat értelmében Kovács Sándor lelkész, Sánta Kálmán, Bartalus Lőrinc, Hegedűs Béla, Kedei Lőrinc és Sánta Zakariás keblitanácsosok biztosították. Éjjeli szállást 4 személynek: Hegedűs Béla és Kedei Lőrinc keblitanácsosok biztosítottak.

A munkálatokhoz közmunkával homokot szállítottak a következő fogatosok: Palatka Dénes, György István, Koncz Sándor, Pázsint Mózes, Vass Béla, Palatka József, Simó Sándor és Sánta Kálmán.

Közmunkával segítettek: Hegedűs József, Kozma József, Hegedűs Sándor, Domokos János, Széll Sándor, Hegedűs Mózes, Csiki Sándor, Széll Mózes, Palatka István és Hegedűs István.

Sajnos a templomjavítás ezzel nem ért véget. A padok mozgatásával kiderült, hogy alattuk a padlózat teljesen elkorhadt, így nagyobb részét új deszkával kellett kicserélni vagy pótolni és a padokat is megjavítani. Ezt a munkát Hegedűs Béla vezette le négy nap alatt (egy nap ebből közmunka), Orbán András segített két napot (egy nap ebből közmunka). Ifj. Bartalus Lőrinc erdész cserefát adományozott a templom részére, amit Vass Béla az erdőn levágott és hazaszállított Sánta Aladár segítségével. Bartalus Lőrinc gerendákat fűrészelt ki (párnafákat) a padlózat részére. Az új deszkák gyalulását, a padolást, a templomi padok kijavítását és elhelyezését, a templom és környéke megtakarítását a következő hívek végezték: Simó Pál, Sánta Attila, György Lőrinc, Pál Mózes, Hegedűs Sámuel, Hegedűs Lóránd, Széll Gyula, Palatka Mózes, György Béla, Kovács Cecília, György Gézané, György Jánosné, Hegedűs Béláné, Széll József, Hegedűs Sándorné, Pázsint Kálmánné, Palatka Anna, Palatka Dénesné, Csomor Edit, Pázsint Rozália, György Pál, Hegedűs István, György Péter. Külön szeretnénk kiemelni Kedei Lőrinc keblitanácsos munkáját és sze-

Lelkészbekiktató, Olthévíz 1994. október 2.

repét, aki megszervezte, felügyelte és irányította az egész javítási munkákat elejétől a végéig, megkönnyítve a lelkész munkáját.

Megköszönve mindenkinek fáradozását és áldozathozatalát, leginkább hálával és köszönettel a Rockville-i Unitárius Egyházközség híveinek tartozunk, mivel adományukból 990 dollárt beváltva, végezhetjük el az említett munkálatokat.

Kovács Sándor lelkész 1994. november 2-21. között hivatalos látogatást tett Rockvilleben, ahol a köszönő szavak mellett beszámolt a munkálatokról és átadta az ott készített színes fényképeket.

Isten segedelmével és amerikai testvéreink adományával, szinte az egész gyülekezet összefogásával, megértésével és áldozatos munkájával elvégezhetjük szeretett templomunk javítását.

KOVÁCS SÁNDOR lelkész

Magyarországon, templomjavítás.

Emlékünnepély Székelyderzsen

A székelyderzsi Unitárius Egyházközség, szeptember 25-én az őszi hálaadó istentisztelet keretében lélekemelő emlékünnepélyt tartott a 700 éves műemlék vártemplomban. Katona Dénes lelkész megemlékezett az egyházközség néhai jótevő lelkészéről, akinek nevét Lázár István püspök az egyházi anyakönyv huszonkettedik oldalán jegyezte fel: *"Tiszteletes, tudós Kovács Márton unitárius lelkész esperes ökegyelme 50 évig vitte a papi hivatalt, mely idő alatt a régi Keresztelési Anyakönyv elveszett és az Ő elmenetelével új Keresztelő Anyakönyv készítettett, amelybe az ő fiura József 1798-tól fogva írja be az újszülötteket."*

A Kovács Márton szolgálata idejében volt a mádэфalvi veszedelem és az egész Székelyföldön erőszakkal sorozták a katonaköteles ifjakat a napóleoni háborúba. Hogy Székelyderzsből ne tudjanak senkit sem besorozni, azért Kovács Márton lelkész az anyakönyvet eltüntette és az osztrák katonai üldözéstől való megmentés érdekében áthelyezték a Nyárádszentmárton-Csikfalva egyházközségbe. Onnan két év múlva Szabédra. Óvatosságból a saját gyermekeinek keresztelését (József, Mózes, Judit, István) a gazdasági nyilvántartásba vezette be. Utólagos számítás szerint csak egy évi katonaköteles korosztályból 64 helybeli ifjú mentesült a háborúba való elhurcolástól.

Az ünnepélyes hálaadó istentiszteletre a székelyderzsi Kovács rokonság meghívta Kovács Domokos nyugalmazott lelkészt is, mint Kovács Márton közös ősről leszármazottját, aki az istentisztelet keretében úrvacsorai szertartást végzett és ahhoz a bort adományozta. Az ünnepély iránt nagy volt az érdeklődés. Még Ausztriából is hazajött a Zoltáni János és Kovács Ida fia, Zoltáni Attila mérnök családjával, hogy a szülei által adományozott úrvacsorai kenyérből részesülhessen. Az emlékünnepély Zoltáni János házában, szeretetvendégséggel végződött, ahol Páll Ákos énekező köszöntötte Kovács Domokost, aki 85 éves korában is eljött Székelyderzsebe, hogy a Kovács Család közös forrásánál rokonaival találkozzék.

Tordai Matyó:

Bukaresti harangozás

Bukaresti magyar harang,
konduljál meg halkán ...
Ébredj fel a híveidet,
gyűjtsél össze gyakran.
Frissüljön fel ősi hitünk,
ne legyen el veszve ...
Lehet Kálvin, Dávid Ferenc,
avagy Luther, eszme.

Itt gyógyul meg mindnyájunknak
beteg, fájo lelke,
Vérző szívünk lágy enyhítést
máshol nem is lelne.
Odakinn a zúrzavarban
annyi minden gátol ...
Küszködünk egy kis kenyérért,
szülőföldtől távol.

Kis templomunk falai közt
béke száll és áldás,
Közelebb van hozzánk Jézus,
s érzik a megváltás.
Apostolok levelei
szívünkbe hatolnak,
Az orgona, dal, s a lelkész,
anyanyelven szólnak.

Gondolatban látogatunk
gyermekkori telket,
S keresünk egy más templomot:
ahol kereszteltek.
Fülünkbe cseng anyánk hangja,
a Szamosok tánca ...
Meggötöz az Olt, a Maros,
s a Kárpátok lánc.

Fellapozva emlékünket,
a jelenre térünk ...
Segítséget, áldást, békét
az Istentől kérünk.
Tartsd meg, Uram őshitében
e maroknyi népet,
Adj számára biztos jelent,
és jövendőt: szépet.

Legyél velünk Egek Ura,
nappal is meg éjjel,
Őrizd meg a pusztulástól,
ne szóródjunk széjjel!
Bukaresti magyar harang,
konduljál meg halkán ...
Ébredj fel a híveidet,
gyűjtsél össze gyakran.

Adventi várakozás

1994. november 27-én, vasárnap délelőtt, a székelykeresztúri unitárius templomban hét első osztályos árvaházi kisgyermek várta, hogy megkereszteljék, s ezáltal felvegyék az unitárius közösség nagy családjába. Lelkük érzékenyen figyelt a lelkész szavainak finom rezdüléseire, a feléjük áradó őszinte melegségre.

Hat, hét éves gyermekek, kik meghatódottan és összekulcsolt kézzel álltak a templom piacán, keresztzüleik mellett. Nem kereshették Édesanyjuk vagy Édesapjuk biztató tekintetét, mert ők azok, kiket nem szüleik keresztelnek.

Árvák? Elhagyatottak? Kitaszítottak? Életüket és létüket nem kívánta és nem várta senki?

Hol vannak az ő szüleik?

Ezek a gyermekek nem érzik nap mint nap az Édesanya feltétlen szeretetét, simogatását, az Édesapa óvó tekintetét. Lépésüket, mozdulataikat, gondolataikat és mondataikat nem figyeli, nem követi a szülői szeretet, a szülői aggodalom és féltés.

Lehet, hogy emlékeikben, foszló álmaikban visszasugárzik még az otthon melege, de lehet, hogy soha nem is ismerték a család biztonságát és védelmét.

Adventi várakozásunkat betöltötte a valahová, a valakihez való tartozás vágya, a szelíd odafordulás, a ragaszkodás ahhoz a közösséghez, mely valamennyire pótolhatná azt a tátongó űrt, amelyet az otthon szeretetének hiánya okoz.

A családi szeretetet kereső védtelen harcosok ők, kik magukkal és magukban hordozzák árvaságuk bélyegét. Annak néma bizonyosságai, hogy nemcsak a szüleit elvesztő gyermek árva, hanem árvább annál az, kit a szülei tesznek árvává. Az árvaság elleni kimondatlan tiltakozásban tehetetlenül aláhull az imára kulcsolt gyermeki kéz, bennreked a szó, a lélek fájdalommal nem engedi kimondatni az ima legszebb sorait: "Áldd meg az én szüleimet"...

Mit jelent számunkra és ezeknek a gyermekeknek a számára ez a rendhagyó keresztelés? A keresztelés, mely által tartozni fognak valahová? Fog-e enyhíteni az árvaság érzésén az egyház. Karácsonyuk igazabb lesz-e, mint máskor.

A válaszadás mitőlünk is függ. Attól, hogy az ő látványuk mennyire vésődik a szívünkbe, árvaságuk fájdalom mennyire sugárzik át lelkünkbe: ott állnak a templom piacán, próbálják végtelenné nyújtani a pillanatot, megőrizni a kezüket fogó kéz melegét és biztonságát, a valahová tartozás élményét. Ők azok, a mi gyermekeink.

Ez a karácsony lesz az első, amelyben az ünnepi csillogás, az ajándékosztás igaz értelemmel telítődik, hisz a karácsonyi gyertyák fényén, a szívek melegén átsugárzik a Jézus arca is. Születése számunkra is üzenet lesz. Örömmüzenet.

FERENCI ENIKŐ

Karácsonyi ima

Gondviselő Istenünk, szerető, édes, jó Atyánk!

A szeretetet hirdető karácsonyi harangok zúgása, a biztató és bátorító angyali szózat bizalommal és reménységgel tölti el szívünket és ellenállhatatlan erővel vonz hajlékodbá.

Örök karácsonyok szeretet-melegével érintetted meg Téged sóvárgó és szomjúhozó lelkünket.

Lelked érintése, atyai kezed szüntelen simogatása, közelséged érzése az első karácsony szépségét, meghitt varázsát, fényét és hangulatát kölcsönzi a mindennapok szürkéségébe belefásult lelkünknek.

Köszönjük, jó Atyánk, örök ajándékozó szeretetedet, mellyel elhalmoztál ma is bennünket. Örök ajándékoszt beloptad a szívünkbe.

Köszönjük legdrágább ajándékoszt, a szeretetet Jézus személyében, mert nélküle örök szeretetlenség, sötétség, sivárság, önzés és közöny borítaná be életünket.

Köszönjük, hogy otthont, hajlékot, melegséget teremtettél a jászolbólcső ajándékának, az új életnek, hogy általa a mi életünkbe is az igazi otthon szeretet-melegét, áldott ajándékát teremtsd.

De bocsásd meg jó Atyánk, ha gyakran visszaélünk előlegezett bizalmaddal, szeretetteddel, és csak látszatát keltjük, hogy mi is igazi otthont teremtettünk a hozzánk küldött vendégnek, a kis Jézusnak, holott otthonainkban ridegség, szeretetlenség és nemtörődömség van.

Bocsásd meg, ha karácsony apró, semmitmondó ajándékainak hamis csillogása eddigelőtte eltakarta karácsony felbecsülhetetlenül drága ajándékának igazi fényét, értékét és lényegét.

Bocsásd meg, ha eddigelőtte karácsony külsőségének tömjénezettünk.

Add nekünk tisztán látást, hogy ne csak nézzünk, hanem lássunk is, értést, hogy ne csak halljunk, hanem értsünk is, hogy láthassuk és érthessük meg karácsony igazi üzenetét, mondanivalóját és belső tartalmát.

Add, hogy hajlékainkba örök karácsony költözzék, és tudjunk szállást biztosítani karácsony legdrágább ajándékának, az örökkévaló szeretetnek, Jézusnak.

Add, hogy karácsony öröme, ne csak az ajándékosztási lázban merüljön ki, hanem töltse be lelkünket a szeretet tiszta és szeplőtlen örömeivel. Ölelj magadhoz minket és tedd lehetővé számunkra, hogy karácsony bensőséges tiszta öröme, egymás szemének tiszta fénye járja át egész valónkat, hogy így lehessen boldog karácsonyunk és egész életünk. Ámen

JÓZSA ISTVÁN LAJOS

Álmok, melyek valóra válnak

Fehéregyháza - azt hiszem ez a helység nem ismeretlen senki számára. De tudtak-e arról az Unitárius Közlöny olvasói, hogy itt egy maroknyi unitárius összefogott és a lelkükben, gondolatukban élő kis templom álmát valóra akarják váltani? Az a maroknyi unitárius, akik a Székelyföld minden sarkából költöztek ide, fel akarják építeni szülőföldjük kis templomát.

Ebben volt segítségükre Nagy Ferenc segesvári lelkész, aki megpróbált mindent megmozgatni azért, hogy anyagiakat gyűjthessen össze. Ha a probléma felől érdeklődünk ezeket mondja:

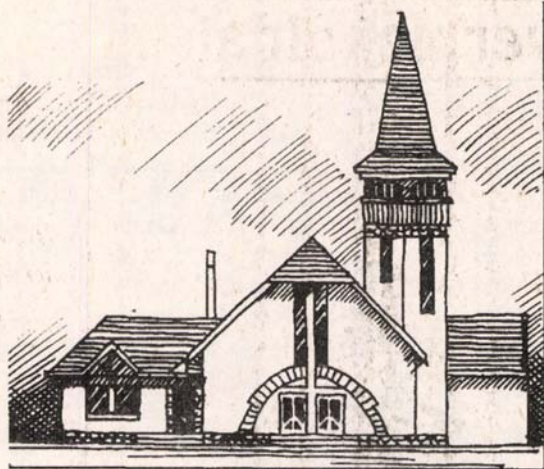
"Nagy fába vágtuk kicsiny fejszénket: Fehéregyházán, a Petőfi emlékművel pontosan szemben válik valóra 100 ember régi álma. A helyet megvettük, még a régi idők nehézségei között, azután pedig egy Bochum-i lutheránus gyülekezet segítségével indulhattunk el. Mégpedig úgy, hogy megvettünk egy volt kollektív gazdasági nagy (70/12) istállócsúrt, közmunkával lebontottuk, s helyükre szállítottuk az anyagot, amely nagyjából 40000 téglából, a szükséges cserépből és a megfelelő mennyiségű fagerendából, szarufából áll. A tavasszal nekifogtunk, hogy felépítsük a mellékelt rajz szerinti álmunkat. És lám a karácsonyi csillag Fehéregyháza felett fényesebben ragyog most, mint máskor, mert a karácsonyi-legátusunk már a kész tanácsteremben fogja hirdetni a szeretet evangéliumát. Ott, Petőfivel szemben, ahol a hit, remény, szeretet eggyé kovácsolt száz embert, akik egy álmot váltottak valóra. Hisszük és reméljük, hogy nemsokára a templomtornya is messze fog látszani, hogy hirdesse: minket is megsegített az Isten!"

"Hát így vagyunk - meséli tovább Feri bácsi - s kicsi fejszénk alig száz szív-erővel megy neki a nagy fának, de nekimegy. Nyugatról is bátorítanak, de a székelyudvarhelyi, sepsiszentgyörgyi és baróti templomok támogatása mellett mi eltörpülünk jelenleg, de csak megnövünk. Fehéregyházának csak három ki templomtalán testvéregyházközsége van, akik maguk is segítségre szorulnának anyagiakban. Nem utolsó sorban említem a segesvári hívek lelkes segítségét. Olyan nap is volt, amikor 16 ember jött közmunkázni. Ezúttal is mindenkinek köszönetünket fejezzük ki. Legújabb próbálkozásunk az, hogy az Illyés Alapítvány támogatását pályáztuk meg. Reméljük sikerülni fog".

E cikk mellett látható, olvasható karácsonyi üdvözléssel szeretné köszönteni Nagy Ferenc tiszteletes úr a Közlöny olvasóit. Ő, aki az újítás és különlegesség mestere, már 25 éve maga gyártotta üdvözléssel köszönti kollégáit, barátait. Célja az, hogy másokat is rávegyen arra, hogy hasonlókat tegyenek, vagyis a kereskedelemben forgalmazott kártyák helyett mindenki valami olyasmit nyújtson, amivel hozzájárul az ünnep bensőségebb megéléséhez. Így kezdetben egy egyszerű postai levelezőlapra kis versikét írt, aztán az évek oda juttatták, hogy megverselt egy-két képeslapot, hozzátett egy-egy éneket. Így annyira belejött a dologba, hogy most sem tudja abbahagyni. Mivel postaköltségek miatt képtelen a terjesztésre, más lehetőségekhez folyamodott. És lám mire jó az infláció! Így Feri bácsi képeslapjai mindenkit üdvözölhetnek és e mostani által, melyben saját örömeit verselte meg, nem csak ő, de az a maroknyi fehéregyházi unitárius ember is köszönt mindenkit és arra biztat, hogy higgyék, hogy álmaik valóra válhatnak.

Békés karácsonyt és Boldog Új Évet kívánnak mindenkinek.

SZABÓ TÜNDE

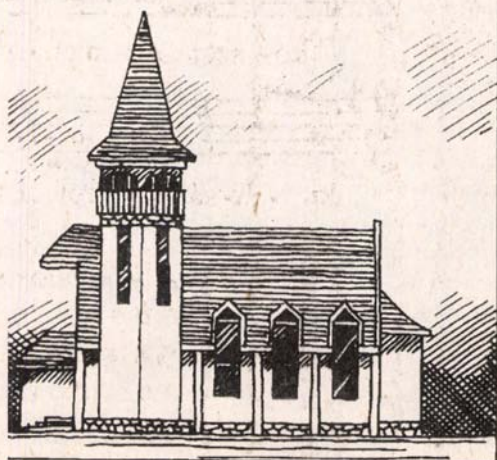
**Vonzó álm-tornyon betlehemi csillag
Álm-harangszóban angyalkarok hívnak
Hű áhítat-vágyban vajúdik az élet
templom születik, mert az ige testté lett**

**Gyertek ünnepeljünk, hogy folytassuk ismét,
ami annyi szépre s annyi jóra visz még.
S pásztorok és bölcsek hozzánk is eljönnek,
Fehéregyházára templomépitőnek**

**Tetterőben erő jóakarát kell, mi
visz új esztendőnknek tisztességet tenni;
hitnek, szeretetnek, minden igaz vágnak -
tiszteséget tenni Isten országának.**

**- hű áhítat-vágyban vajúdik az élet -
templom születik, mert az ige testté lett.
Álm-harangszóban angyalkarok hívnak:
- Vezess, álm-tornyon fényeskedő csillag!**

1994. adventjén
NAGY FERENC lelkész

Gyermekoldal

Lászlóffy Aladár

FENYŐ

Jó estét holdvilág,
jó estét csillagok,
Enyém a nyagyvilág,
ma este a csillagok!

Innen a melegből
nézem a havakat,
ágamon üvegéből
almák és madarak.

Lehet a hegyeken
Zimankó, szélvihar,
Zúghat a fedelen -
engem már nem zavar:

Ma este itt vagyok
s mindenütt lehetek -
felettem angyalok,
köröttem szeretet.

Kedvemet keresik
gyermekek, csillagok ...
Csillogok ma este,
holnap is csillogok!

Pásztorok, örvendezve...

Lassan

1. Pász - to - rok, ör - ven - döz - ve
si - jes - sünk Jé - zus - ho, Bét - le - hem - be
kö - szöntéest mon - da - ni a kis - ded - nek,
ki vált - sá - got ho - zott az em - bér - nek.

2. Angyalok szózata minket is hí,
értse meg ezt tehát minden hű szív.
A kisdéd Jézuskát mi is áldjuk,
mint a hű pásztorok, magasztaljuk!

Nemes Nagy Ágnes

Kukuca

*Van egy kalács: kukuca,
friss kalácsból madárforma.
Azt mondják, ha jó leszek,
meg is kapom karácsonyra.*

*Azt mondják, hogy madárforma,
azért kapom karácsonyra.
Azt mondják, hogy szárnya van,
csőre van és lába van,
frissen szabad kézbe vennem,
karácsonykor meleg madár
ülhet majd a tenyeremben.*

*Szeme helyén bors van.
Adják ide gyorsan!*

Kirje, kirje...

Ka - rá - csony - nak é - sza - ká - ján,
Jé - zus szü - le - té - se nap - ján
ö - rül - je - tek, ör - vend - je - tek,
a kis Jé - zus meg - szü - le - tett.

Kirje, kirje, kisdededcske,
betlehemi hercegecske,
ki miértünk sok jót tettél,
a haláltól megmentettél.

Jézus ágyán nincsen paplan,
jaj, de fázik az ártatlan!
Hogy is lehetne bundája,
elveszett a báránycájája.

***Kellemes Karácsonyi
Ünnepeket
Istentől áldott
békés, boldog
Új Esztendőt
kívánunk minden
kedves olvasónknak!***

Unitárius Közlöny. A Keresztény Magvető melléklete.
Szerkesztőbizottság: dr. Szabó Árpád - felelős szerkesztő, dr. Rezi Elek - szerkesztő.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
3400 Kolozsvár, December 21 sugárút, 9. sz., Postafiók 24; Tel: 193236.